

Vergaderjaar 2020–2021

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 469

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2021

De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de arbeidsmarkt. Om die reden heeft het kabinet een aanvullend sociaal pakket van € 1,4 miljard gepresenteerd om mensen die in onzekerheid verkeren over hun baan de zekerheid te bieden dat ze aanspraak kunnen maken op passende begeleiding bij het zoeken naar (nieuw) werk of het behouden van werk¹. Onderdeel van dit pakket is de subsidieregeling Omscholing naar kansrijke beroepen in de ict en techniek². Met deze brief informeer ik uw Kamer over de publicatie van deze regeling medio juli.

De regeling in het kort

Deze regeling stimuleert werkgevers om mensen uit andere beroepen aan te nemen en om te scholen naar de techniek of ict. Hiermee komt de noodzakelijke intersectorale mobiliteit op gang naar de beroepen binnen techniek en ict waar structurele tekorten heersen³. Een verschuiving op de arbeidsmarkt naar deze beroepen is van groot belang voor de uitvoering van belangrijke maatschappelijke transities als de klimaat- en energietransitie, het woningtekort en digitalisering. Maar de regeling biedt ook een duurzaam baanperspectief voor werkenden wiens baan wordt bedreigd of voor werklozen.

Voor de subsidiemodule is € 37,5 miljoen op de begroting van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gereserveerd. De aanvragers van de subsidie zijn werkgevers die een baan in de techniek of ict aanbieden. Zij kunnen een lumpsum bedrag van € 3.750,- euro aanvragen om een nieuwe of bestaande medewerker die nog niet in dat beroep werkzaam is,

¹ Kamerstuk 35 420, nr. 105

² De regeling wordt opgenomen als nieuwe titel 3.20 in de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies.

³ Dashboard Vacaturemarkt UWV, arbeidsmarktgegevens op werk.nl, via <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/cijfers/arbeidsmarktdashboards/vacaturemarkt/>

een omscholingstraject en een arbeidsovereenkomst te bieden. De subsidie is bedoeld om een deel van de kosten van het omscholingstraject te vergoeden. Dat omscholingstraject moet bestaan uit een samenhangend geheel van praktijkondersteuning en scholing (cursus/opleiding) dat is gericht op het verwerven van de benodigde competenties, kennis en ervaring ten behoeve van de uitoefening van een ict- of techniek-kansrijk beroep. De kosten voor het omscholingstraject moeten minimaal € 7.500,- bedragen; de overige kosten van het omscholingstraject moeten door de werkgever worden gefinancierd of via cofinanciering van bijvoorbeeld O&O-fondsen. In totaal kunnen 9.233 omscholingstrajecten worden gefinancierd. Een werkgever mag maximaal voor zes omscholingstrajecten (en dus voor zes werknemers) subsidie aanvragen.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

Met de financiële ondersteuning zullen werkgevers eerder werknemers aannemen in kansrijke beroepen die nog omscholing nodig hebben. Op dit moment worden daarvoor teveel drempels ervaren. Dit komt gedeeltelijk doordat de begininvestering (het omscholingstraject) een investering met een risico is die zich vaak pas op lange termijn terugbetaalt.

Daarnaast is de gangbare door de werkgever aangeboden scholing vaak niet primair gericht op intersectorale mobiliteit, omdat deze zich met name richt op vaardigheden van zittende werknemers binnen de sector. Er wordt nog relatief weinig scholingsgeld (zowel privaat als publiek) aan intersectorale mobiliteit besteed. Een financiële prikkel die een deel van de «begininvestering» dekt, stimuleert een werkgever om, ook in crisistijd, nieuwe medewerkers aan te nemen en om te scholen of bestaande medewerkers naar een ander beroep om te scholen. Door de verplichting dat een (nieuwe) werknemer uit een ander beroepssegment afkomstig moet zijn, is er daadwerkelijk sprake van mobiliteit vanuit een ander beroep en is de verwachting dat de huidige mismatch op de arbeidsmarkt structureel wordt teruggedrongen.

De kosten die gepaard gaan met het voorstel zijn passend gezien de grote maatschappelijke baten. Het omscholen van mensen naar kansrijke beroepen zal zorgen voor een afname (of een verminderde toename) van werkloosheid. En zonder substantiële omscholing komt de realisatie van maatschappelijke doelen (b.v. de klimaat- en energietransitie) in gevaar door een gebrek aan geschikt personeel. Dat zou ook zorgen voor oplopende, maatschappelijke, kosten.

Daarnaast zijn er nog weinig publieke scholingsregelingen die bestemd zijn voor werkgevers met een vacature in een kansrijk beroep. We verwachten dat de regeling een efficiënte manier is om de krapte te doen afnemen en werkloosheid te voorkomen, omdat de prikkel wordt gelegd bij de actor (de werkgever) die tot het aantrekken en omscholen van mensen moet overgaan en dit zelf moet cofinancieren.

Evaluatie

Na 2021 zal de regeling worden geëvalueerd. Hierin zal worden meegenomen of het bedrag van € 3.750 een voldoende prikkel is om iemand aan te nemen en om te scholen. In andere woorden: Zijn werkgevers overgegaan tot het aannemen en omscholen van werknemers, waar ze dat zonder de subsidie niet zouden doen. Ook wordt gekeken of er daadwerkelijk sprake is van een duurzame arbeidsrelatie en of er andere neveneffecten zijn. Indien deze regeling een significante bijdrage levert aan het terugdringen (of verminderd toenemen) van personeelstekorten in ict- of techniek-kansrijke beroepen, kan dat helpen bij toekomstig beleid

als het Techniekpact, verduurzamingsopgaven, Leven Lang Ontwikkelen en meer. Tot slot zal ook worden gekeken naar de regeling in samenhang met andere maatregelen uit het aanvullend sociaal pakket.

Risicobeheersing

Bij deze regeling gaat het om het faciliteren van een omscholingstraject voor één of meer werknemers (afkomstig uit een ander beroep). Het is daarbij belangrijk om een toegankelijke en effectieve ondersteuning voor ondernemers te bieden. Mogelijke risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik zijn niet volledig te ondervangen. In de regeling is een goede balans gevonden tussen lage administratieve lasten tijdens de subsidie-aanvraag voor de werkgever enerzijds en controleerbaarheid en fraudebestendigheid anderzijds. Dit komt de doelmatigheid van de regeling ten goede.

Samenhang met andere maatregelen uit het sociaal pakket

De regelingen uit het sociaal pakket richten zich op diverse obstakels en verschillen zodoende van elkaar in instrumentarium, het type ondersteuning en de doelgroep. Deze brief informeert uw Kamer over één van de maatregelen uit dit pakket, namelijk de regeling «omscholing naar kansrijke beroepen in de ict en techniek». De subsidiemodule sluit aan op andere maatregelen. Via de verschillende regelingen uit *NL leert door* kunnen werkenden of werkzoekenden ontwikkeladvies, begeleiding of scholing hebben gevolgd of in de toekomst volgen. Wanneer de ondersteuning vanuit deze regeling niet voldoende is om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden naar werk, kan via het regionale mobiliteitsteam meer ondersteuning worden gekregen. Het is goed mogelijk dat door deze loopbaangesprekken, begeleiding of (kortere) scholing, werkenden of werkzoekenden inzichtelijk hebben gekregen dat ze de overstap naar een kansrijk beroep binnen de techniek of ict willen maken of aan het maken zijn. Een nieuwe werkgever kan vervolgens de omscholingssubsidie aanvragen voor een intensiever omscholingstraject om de werknemer te begeleiden en in staat te stellen de nieuwe functie adequaat uit te oefenen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer